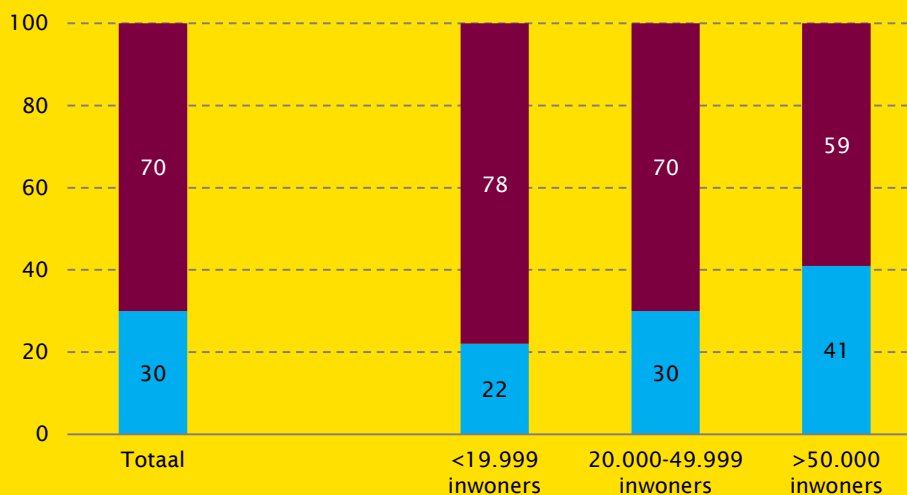

Figuur 1. Ondersteunt uw gemeente schoolzwemmen? (in procenten)

Introductie

Gemeenten hebben sinds 1985 geen verplichting meer vanuit de Rijksoverheid om schoolzwemmen te ondersteunen. Zij kunnen echter nog wel zelf de keuze maken om schoolzwemmen te ondersteunen. In dit onderzoek is aan gemeenten een aantal vragen gesteld met betrekking tot schoolzwemmen. In totaal hebben 253 gemeenten aan dit onderzoek meegedaan.

Ontwikkelingen

Uit onderzoek in opdracht van de VSG bleek dat in 2012 43 procent¹ van de gemeenten schoolzwemmen ondersteunde. Dit aandeel is gedaald naar 30 procent in 2016 (figuur 1). Uitgesplitst naar gemeentegrootte is te zien dat in grote gemeenten van 50.000 inwoners of meer vaker schoolzwemmen door de gemeente wordt ondersteund (41 procent) dan in kleine gemeenten (22 procent).

Rol van de gemeente

De rol van gemeenten in het ondersteunen van schoolzwemmen varieert. Gemeenten spelen vaak een rol in de financiën. Drie kwart van de gemeenten draagt bij aan de zwembadhuur en/of de zwemles.

Daarnaast zorgt iets meer dan de helft van de gemeenten die schoolzwemmen aanbiedt (ook) voor het vervoer.

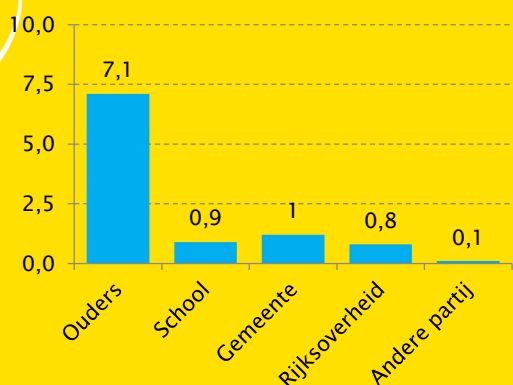
Motieven om te ondersteunen

Aan gemeenten is gevraagd naar hun motieven om schoolzwemmen te ondersteunen. Het merendeel (59 procent) van de gemeenten ondersteunt schoolzwemmen omdat het een lange traditie kent. Iets meer dan een kwart van de ondervraagde gemeenten met schoolzwemmen geeft aan dat een initiatief vanuit de gemeenteraad de reden is. Een initiatief vanuit het zwembad (15 procent), de wethouder (12 procent) of de scholen (11 procent) wordt minder vaak als reden genoemd.

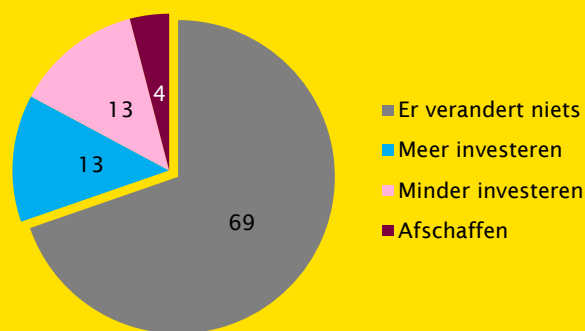
Motieven om niet te ondersteunen

Scholen die geen schoolzwemmen (meer) ondersteunen geven aan dat de belangrijkste motief hiervoor een gebrek aan financiën is (57 procent). Daarnaast wordt het feit dat het merendeel van de kinderen een diploma via leszwemmen behaalt en het feit dat het ten koste gaat van andere lessen aangegeven. De verantwoordelijkheid die het schoolzwemmen met zich meebrengt blijkt slechts voor een zeer kleine groep een motief te zijn (3 procent).

Figuur 2. Verdeling verantwoordelijkheid volgens gemeenten (uit maximale 10 punten).

Figuur 3. Toekomst van het schoolzwemmen (gemeenten met schoolzwemmen, in procenten).

Het Mulier Instituut is een onafhankelijke en landelijk opererende stichting gericht op de bevordering van de sociaal-wetenschappelijke kennisontwikkeling en beleidseffectiviteit op het terrein van sport en samenleving.

Het instituut voert fundamenteel en praktijkgericht onderzoek uit, monitort de ontwikkelingen op het terrein van de sport en organiseert bijeenkomsten en congressen om het debat over de sport te stimuleren.

Neem voor meer informatie contact op met: Corry Floor
c.floor@mulierinstituut.nl

Mulier Instituut
Postbus 85445
3508 AK Utrecht
T 030-7210220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl

mulier instituut

Verantwoordelijkheid

Een overstijgende kwestie in de discussie over schoolzwemmen is de vraag wie verantwoordelijk is voor de zwemvaardigheid van kinderen. De gemeenten konden op basis van tien 'verantwoordelijkheidspunten' aangeven waar zij de verantwoordelijkheid vonden liggen (figuur 2). Gemeenten leggen het grootste deel van de verantwoordelijkheid (7 punten) bij de ouders. Daarnaast vinden zij dat scholen, gemeenten en Rijksoverheid samen enige verantwoordelijkheid over dit onderwerp zouden moeten voelen.

Toekomst

Bijna 70 procent van de gemeenten die schoolzwemmen ondersteunt geeft aan dat in de toekomst niets gaat veranderen (figuur 3). 13 procent geeft aan meer te willen investeren in schoolzwemmen. 13 procent geeft echter ook aan minder te willen investeren. 4 procent denkt eraan het schoolzwemmen af te schaffen. De motieven die gemeenten hebben om minder te investeren of schoolzwemmen af te schaffen zijn bezuinigingen, twijfels over het rendement en de veranderende behoefte van scholen.

Conclusie

Op dit moment ondersteunt 30 procent van de gemeenten schoolzwemmen. Dit percentage ligt hoger bij de grotere gemeenten dan bij de kleinere gemeenten. De belangrijkste reden om het schoolzwemmen te ondersteunen komt voort uit traditie. Bij het afschaffen van schoolzwemmen speelt financiering een grote rol. In de toekomst verwacht 13 procent van de gemeenten minder te investeren in schoolzwemmen en 4 procent denkt eraan om het af te schaffen.

Methode

Deze publicatie is tot stand gekomen via het project NL Zwemveilig: een initiatief van het Nationaal Platform Zwembaden | NRZ, ondersteund door het ministerie van VWS. Lees meer op www.nlzwemveilig.nl. De data zijn afkomstig uit een enquête uitgevoerd door het Mulier Instituut in samenwerking met Vereniging Sport en Gemeente. In totaal zijn 253 gemeenten ondervraagd.

Literatuur

¹ Van der Werff, H. & Breedveld, K. (2013). *Zwemmen in Nederland*. Utrecht: Mulier Instituut.